

Školitelský posudek diplomové práce Kristýny Dachsové

Imprinting-like efekt a homogamie v temperamentu

Hlavním cílem předložené práce bylo testovat, jakou roli hraje temperament ve výběru partnera, konkrétně zda párování probíhá na základě soběpodobnosti a/nebo podobnosti s rodičem opačného pohlaví. Temperament se vedle prožívání a jednání silně projevuje i v chování, díky čemuž může být poměrně snadno pozorovatelný. I přesto se u lidí měří takřka výhradně pomocí dotazníků. Dalším cílem předložené práce bylo proto testovat asociaci mezi dvěma typy měření temperamentu, tedy pomocí dotazníku a behaviorálního testu v podobě vyklepávaného psychomotorického tempa.

Práce je členěna na teoretický úvod, zaměřený na asortativní párování a temperament, a empirickou část zpracovávající vlastní studii. Formální úroveň práce je vysoká, obsahuje minimum překlepů, stejně jako pravopisných a stylistických chyb. Kristýna ve své bakalářské práci zpracovávala diametrálně odlišné téma, než je téma její diplomové práce. Ležel proto před ní nelehký úkol zorientovat se v rozsáhlé literatuře, která na dané téma existuje. Myslím, že se úkolu nakonec zhostila obstojně, ačkoli některé části by zasloužily větší a hlubší pozornost. Předložená studie je součástí většího projektu zaměřeného na vliv rodičů na výběr partnera, a proto se na sběru dat podílelo více lidí. Kristýna ovšem vedle sběru dat participovala na všech dalších krocích při jejich zpracování. Ačkoli na jednu stranu byl design studie přesně nastaven před Kristýniným zapojením do projektu, a tudíž nezbýval prostor pro kreativitu či vlastní nápady, při zpracování teoretické a interpretační části diplomové práce byla naopak vlastní invence velmi žádoucí. Kristýna nesporně pracovala svědomitě, důsledně a zodpovědně, nicméně její vlastní intelektuální vklad a iniciativa byly spíše skromnějšího charakteru.

Výsledky navzdory očekávání ukázaly pouze slabé vztahy mezi temperamentem měřeným prostřednictvím dotazníku a behaviorálního testu. Naopak malá role temperamentu v asortativním párování bez vlivu na partnerskou a sexuální spokojenost je v souladu s výsledky předchozích studií. Silnou stránkou studie je, že byl temperament měřen prostřednictvím dotazníků i chování. Studie je navíc postavena na aktivní účasti celé triády (respondent, partner a rodič), a na rozdíl od mnohých předchozích prací tak nespolehá výhradně na výpovědi pouze jednoho z členů trojice. Samotná diplomová práce je z velké části zpracována pečlivě a kvalitně. I přesto by ale některé pasáže (zejména část v teoretickém úvodu zaměřena na temperament a psychomotorické tempo) zasloužily hlubší vhled a detailnější rozpracování. Více pozornosti by zasluhovala i diskuse konkrétních zjištění (např. mezipohlavní rozdíly v podobnosti/nepodobnosti mezi rodičem a partnerem) s předchozími výzkumy a jejich následná interpretace.

Diplomovou práci navrhuji k obhajobě s hodnocením velmi dobře.

4. 9. 2020 v Praze

Mgr. Zuzana Štěrbová, Ph.D.